

BOEKEN

POLI ROUMELIOTIS
& KRIS KAERTS

LA ROSE BLANCHE

Poli ROUMELIOTIS & Kris KAERTS,
La Rose Blanche, Brussel: Keykop!, 2019,
224 p., ISBN: 9789492944795

Na de beruchte mijnramp van Marcinelle in 1956 stopte de instroom van Italiaanse mijnwerkers. Op zoek naar vervangers kwamen onder meer Grieken in beeld: in 1957 sloot de Belgische overheid een arbeidsverdrag met dat land. Maar lang niet alle Grieken kwamen

in de mijnen terecht. Ook in Brussel groeide een vrij omvangrijke gemeenschap met kernen rond het Noordstation en in Laag Molenbeek, grofweg het gebied tussen de Leopold II laan en de Gentse Steenweg. Op het hoogtepunt van de Griekse aanwezigheid daar telde de buurt liefst twaalf Griekse cafés, vandaag is er nog één: La Rose Blanche. Over dat café en de ruimere omgeving is een documentaire gemaakt en werd een boek gepubliceerd, met dezelfde titel.

Nogal wat Grieken in de buurt hadden 'Pontische' wortels. De Pontische Grieken zijn een bevolkingsgroep die al van in de klassieke oudheid in het Pontisch gebergte en aan de Zwarte Zeekust woonde, nu het noorden van Turkije. Aan die aanwezigheid kwam in 1923 een einde door wat eufemistisch de 'bevolkingsruil' tussen Turkije en Griekenland wordt genoemd. Deze ruil kwam in feite neer op een etnische zuivering. Veel Pontische Grieken kwamen terecht in het noorden van Griekenland waar ze, ondanks de overheidsretoriek, niet echt welkom bleken. De jarenlange nazibezetting en de burgeroorlog die daarop volgde en die nog meer slachtoffers eiste, spoorden nogal wat Pontische Grieken aan hun heil elders te zoeken.¹ Een deel van

hen kwam terecht in Brussel. Vandaag telt de Pontische diaspora ruim twee miljoen mensen.²

De familie Karassavidis, uitbaters van La Rose Blanche, emigreerde in 1963 naar België en landde in de buurt van het Noordstation. Of beter: de vader vertrok en liet zijn gezin voorlopig achter, een patroon dat in veel levensverhalen van de eerstegeneratiemigranten terugkomt. Aanvankelijk wilde de familie naar Canada, maar het werd dus België. Ook dat komt vaak terug: de plek waar een migrant terechtkomt, is dikwijls een zaak van toeval en niet van strikte planning. Vader Karassavidis vond werk bij de spoorwegen. Hij stopte daar in 1968 en opende in Molenbeek een groentewinkel, tegenover het bestaande café La Rose Blanche. Er volgde snel een tweede winkel. Een mooi voorbeeld van etnisch ondernemerschap lang voor die term werd uitgevonden. Uiteindelijk deed de familie de winkels van de hand en nam ze in 1973 het café over.

Het boek brengt meer dan het verhaal van het café. Naast een gebalde geschiedenis van Griekenland, is er een overzicht van de Griekse migratie naar België, die tot op vandaag doorgaat, én een boeiend stuk over

Molenbeek. In 2017 stonden er 330 Grieken ingeschreven in die gemeente (p. 109). Dat is een pak minder dan in de jaren 1960-1970. Wie de bezoekers van La Rose Blanche waren of zijn, is te lezen in een reeks mooie portretten. En ten slotte is er een stuk over het erfgoedproject rond het café.

Het boek telt massa's foto's en is drietalig: Nederlands, Frans en uiteraard Grieks. De documentaire en de publicatie zijn volgens de makers complementair, maar kunnen ook los van elkaar bekeken of gelezen worden. Hetzelfde geldt voor de website: www.laroseblanche.be.

Piet Creve

publieksmedewerker, Amsab-ISG

- 1 Mark MAZOWAR, *De Balkan, een geschiedenis*, De Bezige Bij: Amsterdam, 2000, p. 177.
- 2 Zie: https://en.wikipedia.org/wiki/Pontic_Greeks. Laatst geraadpleegd op 28/10/2019.